

Kalendarium Cricoteki

1980

W dniu 19 stycznia przy ul. Kanoniczej 5, nieopodal Wawelu, otwarto Ośrodek Teatru Cricot 2. (...) Podczas oficjalnego otwarcia wiceprezydent miasta Krakowa pani Barbara Guzik wręczyła Tadeuszowi Kantorowi klucze... Artysta, dziękując, powiedział: „Co ja tu będę robił? Co my będziemy robili, zespół, ci ludzie, którzy na pewno będą chcieli pracować... Chciałbym, żeby to jednak nie była galeria, żeby to nie było muzeum...”.

Otwarcie wystawy *Idee Teatru Cricot 2* wraz z towarzyszącym jej katalogiem pod redakcją Krzysztofa Pleśniarowicza. Ośrodek działa jako jedna z galerii BWA.

Premiera *Wielopola, Wielopola* we Florencji. Tournée: Edynburg, Londyn, Paryż, Kraków, Warszawa, Gdańsk. Prezentacja *Umarłej klasy* w Prato.

1981

Ośrodek Teatru Cricot 2 staje się samodzielną instytucją kultury, podległą Urzędowi Miasta Krakowa. Pierwszym dyrektorem zostaje Konstanty Węgrzyn, który od końca lat 70. w imieniu Tadeusza Kantora prowadził z władzami miasta pertraktacje na temat konieczności powołania takiej instytucji, wyszukał lokal na ul. Kanoniczej, zatrudnił dziesięciosobową ekipę pracowników, tworzył strukturę administracyjną, czuwał nad jej działalnością. Dzięki jego pomocy i umiejętnościom mediacyjnym w kontaktach z władzami miasta Tadeusz Kantor po raz pierwszy zgodził się na istnienie instytucji poświęconej jego twórczości.

Cricoteka przejęła rolę impresariatu Teatru Cricot 2. Ośrodek zaczął organizować wszystkie wyjazdy Teatru. Łączyło się to z załatwianiem paszportów i wiz dla aktorów, przygotowaniem przedmiotów i kostiumów teatralnych, ich odprawą celną, która odtąd odbywała się na Kanoniczej.

Tournée *Wielopola, Wielopola*: Mediolan, Rzym, Florencja, Genua, Parma, Genewa, Zurych, Caracas, Norymberga, Madryt, Włocławek. We włoskim wydawnictwie Ubulibri ukazuje się partytura i komentarze teoretyczne Tadeusza Kantora do *Wielopola*.

1982

Według wskazówek Tadeusza Kantora w Ośrodku Teatru Cricot 2 powstają wystawy dokumentujące historię Teatru Cricot 2, twórczość Artysty. Składały się na nie fotografie ze spektakli, przedmiotów, miejsc Teatru, szkiców. Oprawione były w folię, naklejone na płyty aluminiowe lub wykonane na płótnie fotograficznym. Na deseczkach, podobnych do tych, które często przytwierdzał do swoich obrazów, wypisane były tytuły spektakli, najważniejsze idee twórczości Artysty. One też były objaśniane wybranymi fragmentami pism teoretycznych, powiększonymi i naklejanymi na tekturę, i tłumaczone na języki obce. Były zawsze prezentowane przed salą, w której odbywały się spektakle, tak aby publiczność jeszcze przed wejściem do teatru mogła zapoznać się ze sztuką jego Twórcy.

Tournée *Wielopola, Wielopola*: Guanajuato, Meksyk, Nowy Jork (nagroda nowojorskich krytyków O.B.I.E.), Lyon, oraz *Umarłej klasy*: Togamura, Tokio, Londyn, i *cricotage'u* Gdzie są niegdysiejsze śniegi: Paryż, Londyn. Wielka wystawa indywidualna Tadeusza Kantora w Galerie de France w Paryżu.

1983

Po raz pierwszy Teatr Cricot 2 pojawił się na ul. Kanoniczej przed wyjazdem na tournée do Paryża. W związku z koniecznością zmiany aktora odbyły się tu próby spektaklu „Umarła klasa”. Pracochłonne było przygotowanie wystawy *Artyści Teatru Cricot 2* i ich awangarda planowanej w czasie spektakli Teatru w Centrum Georges'a Pompidou w Paryżu (...).

Tournée *Umarłej klasy*: Barcelona, Cagliari, Madryt, Warszawa, Kraków, Paryż, Genewa, oraz *Wielopola, Wielopola*: Palma de Mallorca, Warszawa, Kraków, Wielopole Skrzyńskie, Rzeszów. Pokazy *cricotage'u* Gdzie są niegdysiejsze śniegi w Genewie.

Centre Georges Pompidou – udział w wystawie *Présences Polonaises* oraz wystawa *Le Théâtre Cricot 2 et son avant-garde*. W Cricotece pokazy obiektów do spektakli Cricot 2. XI tom serii *Les voies de la création théâtrale*, wydawanej przez Centre National de la Recherche Scientifique pod redakcją Denisa Bableta, zostaje poświęcony w całości Teatrowi Śmierci Kantora.

1984

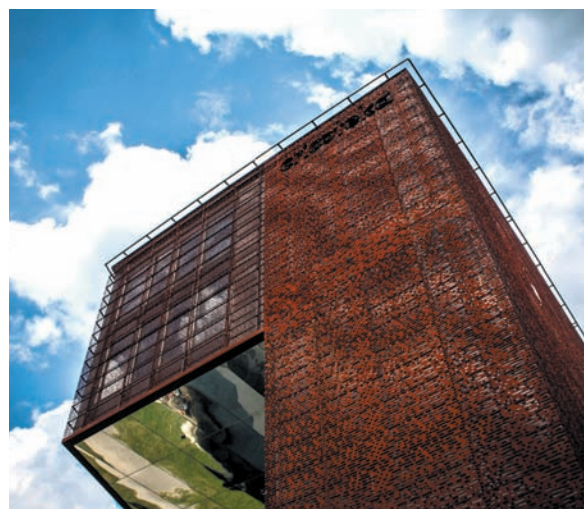
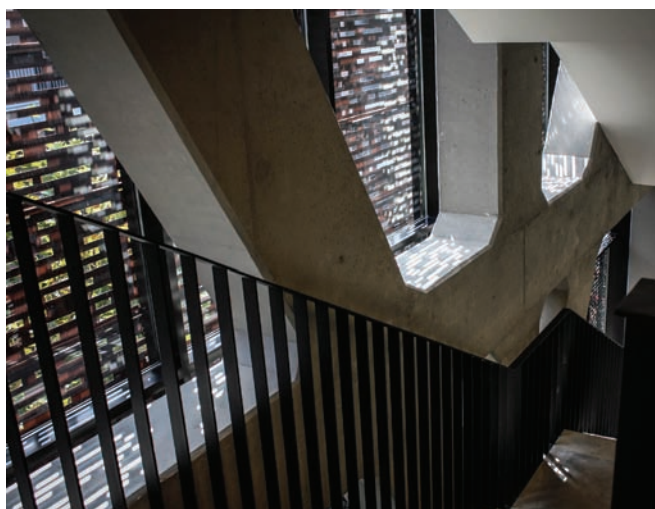
W czasie pobytu Teatru w Hiszpanii zakupiono dla Cricoteki wideo i kamerę. Rejestracja zakupu sprzętu wideo dokonano osobiście przez Tadeusza Kantora stając w pierwszej pozycji multimedialnych zbiorów Cricoteki. Ośrodek zatrudnił fotografa i operatora kamery, który dokumentował jego działalność.

Dla rozrastającego się i skrupulatnie katalogowanego zbioru recenzji Tadeusz Kantor projektuje szafki.

Artysta kontynuuje prace nad obiektami. W obawie, że z czasem jego przedmioty będą traktowane jak rekwizyty teatralne i mogą ulec zniszczeniu, chcąc zapewnić im

U góry i w środku: Ulica Kanonicza w Krakowie, pierwsza siedziba Cricoteki.
 Na dole po lewej: Cmentarz Rakowicki w Krakowie, grób rodzinny Tadeusza Kantora.
 Na dole po prawej: Nowa siedziba Cricoteki w Krakowie. Fot. © Stanisław Barański.

Ulica Nadwiślańska w Krakowie, nowa siedziba Cricoteki. Fot. © Stanisław Barański.

ochronę i uznać je za dzieła sztuki, Tadeusz Kantor powołuje Komisję Ocen i Wycen. Píše:

„Dzieła te nie powstały z doraźnej i przemijającej potrzeby danego spektaklu.

Lecz związane są ściśle z ideami, które definiują moją twórczość.

Należą do serii dzieł o określonym temacie.

Posiadają wystarczającą ilość napięcia wewnętrznego i samodzielnego sensu,

aby

być autonomicznymi dziełami sztuki”.

Tournée Umarłej klasy: Murcia, Las Palmas, Sevilla, Los Angeles, i Wielopola, Wielopola:Sztokholm, Jyväskylä, Helsinki, Paryż, Los Angeles, Buenos Aires, Grenoble, Louvian-la-Neuve, Bolonia. Pokaz cricotaże'u Gdzie są niegdysiejsze śniegi w Warszawie.

Przez cały rok artysta prowadzi, z przerwami, próby nowego spektaklu Niech szczerą artyści. Wystawa indywidualna w Grenoble.

1985

W Cricotece zakończono prace nad obiektem „Klasa Szkolna – Dzieło zamknięte”, odbył się wernisaż tego zamkniętego w przestrzeni obiektu muzealnego „Domu Umarłej klasy”.

Z okazji 100. rocznicy urodzin Stanisława I. Witkiewicza w Cricotece miał miejsce wernisaż wystawy „Witkacy i Teatr Cricot 2”. (...) Obok portretu Witkacego [Tadeusz Kantor – przyp. red.] zamieścił fotografie ze wszystkich spektakli Teatru Cricot 2, które do „Umarłej klasy” były grą z Witkacym.

Mając orzeczenie Komisji Ocen i Wycen (...) [Tadeusz Kantor – przyp. red.] zaczyna opracowywać plan Muzeum Teatru Cricot 2. Projektuje podesty drewniane, umieszcza na nich przedmioty teatralne.

Premiera Niech szczerą artyści: Norymberga. Tournée: Mediolan, Awinion, Paryż, Nowy Jork. Pokazy Wielopola, Wielopola w Salonikach i Umarłej klasy w Tel-Awiiwie. Wystawa indywidualna w Awinionie.

1986

Tadeusz Kantor omawia dotychczasowe prace Cricoteki, pisze o planach: „Sporządzenie z obiektów i elementów pozostałych po przeszłych spektaklach przedmiotów sztuki / dzieł sztuki o muzealnej wartości. (...) Dzieła te winny tworzyć stałą ekspozycję Ośrodka Teatru Cricot 2”.

Po powrocie z Mediolanu Tadeusz Kantor na konferencji prasowej w Cricotece relacjonował swoją pracę ze studentami Szkoły Teatralnej (Scuola d'Arte Drammatica Paolo Grassi), pokazywał zapis wideo powstałego tam cricotaże'u „Ślub”. Jego wykłady były zapisywane i dokumentowane przez Archiwum, złożyły się na publikację „Lekcje mediolańskie”.

Festiwal Teatru Cricot 2 L'atessa molto importante w Bari i pokazy Umarłej klasy, Wielopola, Wielopola, Niech szczerą artyści. Teatr Cricot 2 prezentuje Wielo-

pole, Wielopole w Berlinie Zachodnim oraz Niech szczerą artyści: Warszawa, Kraków, Madryt, Mediolan, Turyn, Lyon, Grenoble, Berlin Zachodni, Antwerpia, Ferrara. Sympozja poświęcone sztuce Kantora w Katowicach i Antwerpii. Wystawy indywidualne w Mediolanie (Galleria di Milano) i w Berlinie Zachodnim (Galerie EvaPoll).

1987

W liście do prezydenta Krakowa Tadeusz Kantor streszcza swoje plany artystyczne, informuje o pracach nad albumem malarstwa, o gromadzeniu i opracowaniu swoich tekstów dla Państwowego Instytutu Wydawniczego: „Poza tym wszystkim specjalną uwagę otaczam od wielu lat systematycznie prowadzoną pracę nad Dokumentacją mojej działalności malarskiej i teatralnej (...)”. Tadeusz Kantor przeprowadza się do swojej pracowni przy ul. Siennej, którą w czasie jego nieobecności opiekuje się Cricoteka. Artysta pisze: „Pragnę, aby moja pracownia, pomimo bardzo szczupłej przestrzeni, była przeznaczona do zwiedzania (...). Pracownia ta winna być przedłużeniem funkcji archiwum Ośrodka Teatru Cricot 2 i Ośrodkiem pamięci mojej pracy i twórczości w mieście Krakowie”.

Tournée Wielopola, Wielopola: Barcelona i Santander, oraz Niech szczerą artyści: Wrocław, Barcelona, Wiedeń, Lille, Bilbao, Florencja, Buenos Aires. Przygotowania do inscenizacji Maszyny miłości i śmierci (cricotaże) w Mediolanie. Premiera 13 lipca w trakcie festiwalu teatralnego SpielRäume towarzyszącego wystawie Documenta 8 w Kassel, następnie pokazy w Mediolanie, Reggio Emilia, Palermo. W Palermo wystawa Oggetti e macchine del teatro di Tadeusz Kantor. W Krakowie odbywają się próby do Nigdy tu już nie powrócę.

1988

Na potrzeby Muzeum Teatru Cricot 2 wykonano czarne teatralne parawany stanowiące tło dla obiektów. Według projektu Artysty powstały mosiężne tabliczki z tytułami obiektów. 5 marca wernisażem najnowszych obrazów z cyklu „Dalej już nic” Tadeusz Kantor inauguruje Muzeum Teatru Cricot 2. W piwnicach Cricoteki, wśród przedmiotów, obiektów swojego Teatru, ustawionych na drewnianych podestach otoczonych mosiężnymi koziołkami, prezentuje swoje obrazy na metalowych konstrukcjach na kółkach – jak przedmioty ze sceny. Aranżuje tu jakby swoją prawdziwą pracownię.

Premiera Nigdy tu już nie powrócę w Mediolanie. Tournée: Berlin Zachodni, Nowy Jork, Paryż, Palma de Mallorca, Tuluz, Lyon. Pokazy Niech szczerą artyści w San Marino i Salerno oraz cricotaże'u Maszyna miłości i śmierci: Helsinki i Vaasa. Wraz z międzynarodową grupą aktorów mimów i lalkarzy Tadeusz Kantor przygotowuje w Institut International de la Marionette w Charleville-Mézières cricotaże Un très courte leçon (16 VIII – 10 IX 1988).

1989

Dzięki staraniom artysty Ośrodek Teatru Cricot 2 został wpisany na listę instytucji ważnych dla kultury narodowej. Dziękując, napisał:

„Wszystko to – nie ku
Jakiejś chwale teatru

Cricot,
ale dla pełnego i żywego
przekazu
moich i Teatru Cricot 2 idei
naszym następcom”.

(...) została zmieniona nazwa Ośrodka na Cricoteka.

(...) Odbędzie się sympozjum naukowe na temat twórczości Artysty. On sam zabrał głos na końcu sesji. Mówił o swojej Cricotece. Zaprosił też uczestników sympozjum do przystąpienia do Towarzystwa Przyjaciół Cricoteki. (...) Towarzystwo ma za cel ochronę statusu Cricoteki, nie Teatru Cricot 2, bo teatr daje sobie radę, tylko Cricoteka.

Tournée z *Nigdy tu już nie powrócę*: Montpellier, Lille, Barcelona, Madryt, Rzym, Lizbona, Norimberga. Pokazy *Umarłej klasy*, *Wielopola*, *Wielopola*, *Niech szczerą artyści i Nigdy tu już nie powrócę* na Festiwalu Teatru Cricot 2 w Paryżu. W Paryżu wystawa malarstwa *Plus loin, rien* (Dalej już nic) w Galerie de France oraz wystawa Tadeusza Kantora, *Le Voyage* podczas sympozjum *Tadeusz Kantor, peintre, homme de théâtre, ses résonances à la fin du XX siècle* w Centre Georges Pompidou. W Krakowie próby nowego spektaklu *Dziś są moje urodziny*.

1990

Ponieważ się kończy ta działalność [Teatru Cricot 2], najważniejszą sprawą jest dla mnie archiwum. To jest tzw. Cricoteka. (...) najważniejszą sprawą jest egzystencja i możliwość dalszej pracy Cricoteki, tego młodego zespołu (...) Cricoteka to jest coś, co zostanie dla – tak jak się to mówi – potomności, dla młodego pokolenia.

Próby do *Dziś są moje urodziny* w Krakowie i w Tuluzie. W Krakowie polsko-francuskie sympozjum *Sztuka i wolność* poświęcone twórczości Tadeusza Kantora (9–11 IV 1990). Wystawa rysunków w Galerie Poll w Berlinie Zachodnim. Wystawa rysunków, obrazów i obiektów teatralnych Kantora w galerii Spicchidel-l'Est w Rzymie (11 VI – 20 VII).

Tadeusz Kantor umiera 8 grudnia 1990 roku w Krakowie. Pochowany zostaje 14 grudnia na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Premiera ostatniego spektaklu artysty *Dziś są moje urodziny* (*Aujourd'hui c'est mon anniversaire*), dokończonego już przez zespół Teatru Cricot 2, odbywa się w Théâtre Garonne w Tuluzie (1 I 1991) oraz w Centre Georges Pompidou w Paryżu (21 I 1991).

1991

W styczniu zespół Cricot 2 kończy, już we własnym zakresie, spektakl *Dziś są moje urodziny* i wyjeżdża na zaplanowane wcześniej tournée do Francji (przed-

stawienie nosiło wówczas podtytuł *Ostatnia próba*, nadany już przez aktorów Cricot 2 i zostało pokazane w Tuluzie 10 stycznia, w Paryżu, Maubeuge i w Nîmes; łącznie 27 przedstawień dla 12 tys. widzów). Dalsze prezentacje *Dziś są moje urodziny* w roku 1991: Berlin, Mediolan, Kraków, Nowy Jork, Wenecja, Monachium, Edynburg, Madryt, Brest, Antwerpia, Genua, Cagliari. Podczas wyjazdu do Hiszpanii (16 kwietnia w Pampelunie) Teatr Cricot 2 wystawia *Umarłą klasę*. Decyzja ta wzbudziła kontrowersje w Polsce i za granicą. Następne prezentacje *Umarłej klasy* w roku 1991: Saragossa, Montreal, Nowy Jork, Wenecja, Kraków.

30 maja w Galerii Krzysztofora odbywa się zebranie założycielskie Międzynarodowego Towarzystwa Przyjaciół Tadeusza Kantora, zorganizowane z inicjatywy Denisa Bableta, pod patronatem ministrów kultury i sztuki Francji i Polski – Jacka Langa i Marka Rostworowskiego. W skład Komitetu Honorowego weszli m.in. Christian Boltanski, Mieczysław Porębski, Jan Błoński, Ellen Stuart.

Co do Teatru Cricot 2, szczególnie cennej pozycji w dorobku Tadeusza Kantora – Towarzystwo deklaruje gotowość służenia pomocą przy pełnym poszanowaniu wszystkich decyzji, jakie podejmie zespół Teatru – główny depozytariusz tej spuścizny (an, 3 x Kantor, „Dziennik Polski”, 31 V 1991). W listopadzie zapowiedziano (po dokonaniu rozpoczętego jeszcze za życia Tadeusza Kantora remontu) utworzenie izby pamięci i galerii w dawnej pracowni artysty przy ul. Siennej. 8 grudnia, w pierwszą rocznicę śmierci Tadeusza Kantora, przed Cricoteką na ul. Kanoniczej po raz pierwszy stanęły *Żywe Pomniki* (a potem każdego następnego roku): Lesław i Wacław Janiccy na kilkunastostopniowym mrozie, przed wejściem do Cricoteki przy ul. Kanoniczej zastęgli jako *Dwaj Chasydzy* na pomniku. Z okien biur Teatru Muzycznego wsączała się na Kanoniczą muzyka żydowska. Na innym cokole-pomniku stanął człowiek z ogromnym plecakiem, jeszcze jeden z wędrowców trupy Kantora – Jan Książek („Czas Krakowski”, 11 XII 1991). Przy współpracy z Cricoteką wydano dwa albumy malarstwa Tadeusza Kantora we Włoszech i we Francji. W Cricotece urządzono m.in. wystawę rysunków Kantora do ostatniego spektaklu oraz wystawę *Katedr barcelońskich*, a w Galerii Uniwersyteckiej w Cieszynie – pokaz instalacji *Klasa szkolna – Dzieło zamknięte*. W Muzeum Narodowym w Krakowie odbyła się przygotowana przez Zofię Gołubiew wystawa Tadeusza Kantora. Malarstwo i rzeźba”.

1992

Od stycznia do czerwca zespół Teatru Cricot 2 wystąpił ze spektaklem *Dziś są moje urodziny* we Wrocławiu, Warszawie, Strasburgu, Zurychu, Toruniu, Poznaniu i Szczecinie.

Występy Teatru po śmierci Kantora wciąż wywołują kontrowersje. We wrześniu Cricot wyjechał z *Umarłą klasą* do Pragi i Brna, kończąc tym razem definitywnie swoją działalność.

W Cricotece planuje się utworzenie Muzeum Teatru Cricot 2. Mówi się o udostępnieniu mieszkania-pracowni przy ul. Siennej, o pracy w nowej formule: nie jako ośrodek Teatru Cricot 2, ale jako miejsce badań nad twórczością Kantora. Jeszcze w lutym powołano Radę Naukową w następującym składzie: Jerzy Bereś, Ryszard Błachut, Jan Błoński, Stanisław Dziedzic, Zofia Gołubiew, Krzysztof Pleśniarowicz, Marek Rostworowski. W listopadzie odbyło się w Krzysztoforach zebranie założycielskie Stowarzyszenia Cricot 2, które bardzo szybko uległo rozwiązaniu.

Obchody drugiej rocznicy śmierci Kantora odbywają się w Galerii Krzysztoforzy i przy ul. Kanoniczej. Cricoteka organizuje wystawy artysty w Orleanie, Szczecinie i Częstochowie. Ministerstwo Kultury i Sztuki przyznaje 100 milionów ówczesnych złotych na realizację autorskiej rzeźby-pomnika Tadeusza Kantora, zaprojektowanej przez artystę do ustawienia na Kanoniczej, przed wejściem do Cricoteki.

1993

W końcu marca odbywa się w Ministerstwie Kultury i Sztuki spotkanie Marii Stangret-Kantor z wiceministrem Piotrem Łukasiewiczem, z udziałem m.in. Marka Rostworowskiego, Piotra Krakowskiego, Mieczysława Porębskiego, Krzysztofa Pleśniarowicza i Jaromira Jedlińskiego.

Po wpisaniu Cricoteki w końcu 1992 roku na listę instytucji kultury podległych wojewodzie krakowskiemu, 21 czerwca 1993 roku, osobnym zarządzeniem wojewody zmieniono dotychczasową nazwę Cricoteki na „Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora – Cricoteka”.

W listopadzie Janusz Jarecki odwołany zostaje z funkcji dyrektora Ośrodka. W planach Cricoteki na rok 1993 figurowało wydanie albumu malarstwa Kantora przygotowanego przez artystę w 1987 roku oraz publikacji *Tadeusz Kantor. Dziś są moje urodziny. Notatki do spektaklu*, pod redakcją Anny Halczak, ze wstępem Krzysztofa Pleśniarowicza.

Na ul. Kanoniczej zorganizowano wystawy *Teatr Cricot 2. Lata pięćdziesiąte. Kostiumy i projekty* (XII 1992 – I 1993) oraz *Madame Lila. Maria Krasicka w Teatrze Cricot 2* (II–IV), w Galerii Krzysztoforzy eksponowano *Wielki Ambalaż końca XX wieku* (V–VI). W trzecią rocznicę śmierci artysty w Archiwum Cricoteki otwarto wystawę *Tadeusz Kantor. Postacie i przedmioty. Idee Muzeum Teatru Cricot 2*. Wystawa była powtórzeniem idei Muzeum Teatru Cricot 2, jaką Kantor zrealizował w tym samym miejscu pięć lat wcześniej.

1994

Trwały przygotowania do wielkiej wystawy Tadeusza Kantora w Japonii *Moja twórczość – moja podróż*, organizowanej przez Muzeum Narodowe w Krakowie z udziałem Cricoteki (27 X – 24 XII w Tokio, następ-

nie 4 I – 12 II 1995 w Itami City Museum of Art w Hyogo koło Osaki), komisarz wystawy: Zofia Gołubiew.

W kwietniu na dyrektora Ośrodka Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora powołano dra Krzysztofa Pleśniarowicza, teatrologa, pracownika naukowego Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w lipcu rozpoczął pracę w Cricotece Lech Stangret, historyk sztuki, aktor Teatru Cricot 2.

Jeszcze w końcu 1993 roku Cricoteka uzyskuje w wieczyste użytkowanie szereg pomieszczeń w Pałacu pod Krzysztoforzy wraz z Galerią Krzysztoforzy (której wynajmującym od 1957 roku było Stowarzyszenie Artystyczne Grupa Krakowska) oraz parterowy pawilon przy ul. Jagiellońskiej 2. W sierpniu rozpoczęto wstępne prace remontowe w parterowych pomieszczeniach z przeznaczeniem na biura dyrekcji Ośrodka. Cricoteka przejmuje na cele magazynowe pomieszczenia przy ul. Sarego 7 (dawne magazyny Muzeum Etnograficznego). Sprowadzono z Galerie de France w Paryżu 210 prac Tadeusza Kantora, które zdeponowano (bezzwrotnie) w Muzeum Sztuki w Łodzi (lipiec). Na ul. Kanoniczej 5 zorganizowano wystawę *Pokój do którego powrócił Odys latem 1944*, pokaz fotografii JacquieBabliet *Teatr Tadeusza Kantora* oraz *Fantomy realności*. Wystawa *kostiumów teatralnych*, przygotowaną przez Lecha Stangreta (*Fantomy realności* eksponowano wcześniej w Centrum Scenografii Polskiej w Katowicach w ramach Festiwalu Ars Cameralis).

Zrealizowana przez Cricotekę w 1993 roku wystawa *Madame Lila* została powtórzona we wrześniu w Vaasa w Finlandii.

1995

Wystawa Marka Rostworowskiego:
Tańczyli na moście – wiek cały

W tym roku przypadało kilka rocznic związanych z Tadeuszem Kantorem: 80-lecie urodzin, piąta rocznica śmierci, 40 lat od założenia Teatru Cricot 2 i 20 lat od premiery *Umarłej klasy*.

We współpracy z Cricoteką w końcu czerwca otwarto w sali krakowskiego Arsenалу przygotowaną przez Marka Rostworowskiego wystawę *Tańczyli na*

moście – wiek cały, a 1 grudnia w Brukseli (Maison du Spectacle – La Bellone) wielką wystawę zatytułowaną *Kantor – Człowiek Teatru* (kuratorzy: Krzysztof Pleśniarowicz i Lech Stangret). Eksponowano projekty scenograficzne, kostiumy, obiekty teatralne, zrekonstruowano pracownię artysty oraz przestrzeń sceniczną jego spektakli. 10 grudnia w Auli UJ miała miejsce międzynarodowa sesja *Dziedzictwo Tadeusza Kantora*; udział wzięli m.in.: Georges Banu, Brunella Eruli, Nina Kiraly, Michał Kobiłka, Renato Palazzi, Marek Rostworowski, Mieczysław Porębski, Piotr Krakowski. Dwa dni wcześniej w Hucisku koło Gdowa, dzięki zabiegom Fundacji im. T. Kantora i współpracującej z nią Cricoteki, ustawiono obok domu Kantorów 10-metrowe krzesło betonowe jako załączek przyszłego muzeum twórczości plastycznej Tadeusza Kantora i jego żony Marii Stangret.

10 marca przy ul. Siennej 7 udostępniono publiczności pokój-pracownię Kantora, gdzie spędził ostatnie lata życia, oraz sąsiadującą z nim niewielką galerię, adaptowaną kiedyś przez artystę na pracownię. Z okien strychu rozciągał się widok na dachy kamienic, kościołów. Dominikanów i Wawel. Otwarcie połączone zostało z wystawą *Wszystko wisi na włosku*, przygotowaną przez Lecha Stangreta.

Na rok 1998 zaplanowano otwarcie stałej wystawy teatralnej Kantora w pawilonie przy zbiegu ulic Jagiellońskiej i Szczepańskiej.

1996

Przy ul. Kanoniczej 5 czynne były wystawy *Teatr Cricot 2 – 1955 (VI–IX)* oraz *Krakowskie scenografie Tadeusza Kantora (1996/1997)*. W Galerii Krzysztofora 9 grudnia otwarto wystawę *Wielopole Tadeusza Kantora*. Dla Międzynarodowego Instytutu Marionetek w Charleville-Mézières we Francji Cricoteka przygotowała wystawę *Hommage à Tadeusz Kantor. Le théâtre de la mort (IX–XI)*, przeniesioną w grudniu do Théâtre Garonne w Tuluzie; Cricoteka współpracowała też przy organizacji wystawy Tadeusza Kantora w Norymbdze (kurator: Jaromir Jedliński).

W Wielopolu Skrzyńskim, z udziałem Marii Stangret-Kantor, otwarto na Starej Plebanii Izbę Pamięci Tadeusza Kantora i odsłonięto pamiątkową tablicę. Z kolei w Krakowie, 11 czerwca, przy ul. Szewskiej 21 odsłonięto tablicę pamiątkową w miejscu wojennej premiery *Balladyny*.

1997

Od stycznia trwało hiszpańskie „tourné” Kantora. Jego wielka wystawa *Scena pamięci 1960–1990* przygotowana przez Toma Skippa i Lecha Stangreta ekspozowana była w Madrycie, następnie w Barcelonie (III–V).

W Krakowie obchodzono 30. rocznicę premiery *Kurki wodnej* w Teatrze Cricot 2 – przy ul. Kanoniczej

Od stycznia trwało hiszpańskie „tourné” Kantora. Jego wielka wystawa *Scena pamięci 1960–1990* przygotowana przez Toma Skippa i Lecha Stangreta ekspozowana była w Madrycie, następnie w Barcelonie (III–V).

5 przygotowano wystawę i zorganizowano spotkanie z aktorami Teatru.

W Galerii-Pracowni (ul. Sienna) od grudnia czynna była wystawa *Ambalaże konceptualne Tadeusza Kantora* (po raz pierwszy pokazywane w Krakowie). Wystawę *Teatr Śmierci Tadeusza Kantora w fotografiach Maurizio Buscarino* prezentowano w Berlinie i we Wrocławiu. W Galerii Krzysztofora odbyły się spotkania poświęcone następującym książkom: Jan Kott, *Kadysz. Strony o Tadeuszu Kantorze*, Maurizio Buscarino, *Kantor. Cykl śmierci* (album fotografii), Mieczysław Porębski, *Deska oraz W cieniu krzesła. Malarstwo i sztuka przedmiotu Tadeusza Kantora* (Wydawnictwo Universitas).

1998

W styczniu w Marionetteatern w Sztokholmie otwarto przygotowaną przez Cricotekę wystawę *Dzieło życia Tadeusza Kantora* (wcześniej pokazywaną we Francji i w Hiszpanii). W siedzibach Cricoteki odbyły się wystawy: *Malarstwo Tadeusza Kantora. Czasy Akademii: 1934–1939* (Galeria-Pracownia, IV–V), *Tadeusz Kantor – Tak zwane dekoracje. Prace scenograficzne poza Teatrem Cricot 2* (kwiecień, następnie maj–czerwiec – Katowice, Centrum Scenografii Polskiej), *Dziennik z podróży 1955–1981* (ul. Kanonicza

5, VI–VII), a w Galerii Krzysztofora otwarto wystawę *Tadeusz Kantor – szkolne lata w Tarnowie 1924-1933* (we współpracy z Cricoteką).

W Krzysztoforach odbyło się również spotkanie promocyjne książki Krzysztofa Pleśniarowicza, *Kantor. Artysta końca wieku*, wydanej w serii *A to Polska właśnie* (14 I 1998), a 22 maja spotkanie poświęcone 55. rocznicy premiery *Balladyny* (1943). Udział wzięli aktorzy Podziemnego Teatru Niezależnego: Henryk Jasiecki, Krystyna Zwolińska, Marta Stebnicka, Anna Chwalibóg-Hubiszowa.

W październiku minister kultury i sztuki Joanna Wnuk-Nazarowa zgłosiła propozycję, by Cricoteka stała się jednym z oddziałów Muzeum Narodowego w Krakowie.

Jeszcze w kwietniu 1998 roku Cricoteka zapowiadała otwarcie w miejscu baru Piccolo (róg Szczepańskiej i Jagiellońskiej) Muzeum Tadeusza Kantora, a na rok 2000, w ramach Festiwalu Kraków 2000 – kilkanaście wystaw Kantora w różnych miejscach w Krakowie.

Umiera Marta Piskorz, wieloletnia księgowa Cricoteki.

1999

Cricoteka przechodzi pod zarząd Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie (4 listopada uzyskuje nowy statut nadany uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego). Powraca pomysł przekształcenia Cricoteki w muzeum i przekazania jej Muzeum Narodowemu w Krakowie. W połowie roku narastają nieporozumienia pomiędzy Ośrodkiem Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora i Fundacją im. Tadeusza Kantora a Biurem Festiwalowym Kraków 2000 w związku z realizacją projektu Festiwalu Tadeusza Kantora w 2000 roku (obchody 9. rocznicy śmierci twórcy Teatru Cricot 2 miały być początkiem tego festiwalu; jego fiasko w tamtym okresie mogło nawet grozić likwidacją Cricoteki).

Na grudzień planowano otwarcie wystawy stałej Tadeusza Kantora w narożnej kamienicy u zbiegu ulic Stradomskiej i Bernardyńskiej w Krakowie.

Na przełomie marca i kwietnia odbyła się w Kopenhadze przygotowana przez Cricotekę wystawa *Tadeusz Kantor. Klisze pamięci*, a w siedzibach krakowskich m.in. *Podziemny Teatr Niezależny Tadeusza Kantora i Kraków w latach 1939–1945* (Archiwum, VI–IX), *Okres metaforyczny w twórczości Tadeusza Kantora 1947-1955* (Galeria-Pracownia, VI–IX), *Rysunki Tadeusza Kantora z cyklu „Dom”* (Galeria-Pracownia, grudzień). Biura dyrekcji Cricoteki od 1997 roku znajdowały się już w Pałacu pod Krzysztoforą przy ul. Szczepańskiej 2.

2000

Po rezygnacji Krzysztofa Pleśniarowicza z funkcji dyrektora Cricoteki w lutym zastępuje go Lech Stangret (dotychczasowy wicedyrektor Ośrodka), przeje-

Wystawa *Rysunki metaforyczne*, Galeria-Pracownia Tadeusza Kantora, kurator: Piotr Cypryański.

Wystawa *byle czego*, Cricoteka, 12 X–31 XII, kuratorzy: Lech Stangret, Anna Baranowa.

mując wszelkie sprawy związane z przygotowaniem Festiwalu Tadeusza Kantora. W drugiej połowie roku odbyło się prawie dwadzieścia wystaw festiwalowych, począwszy od pierwszej *Tadeusz Kantor. Niemożliwe* (Bunkier Sztuki, VI–VII; kurator: Jarosław Suchan), aż do ostatniej, w grudniu, kiedy to w Galerii Krzysztofora przedstawiono nagrodzoną na Biennale w Wenecji w 1993 roku instalację Roberta Wilsona *Memory / Loss*, dedykowaną Kantorowi. W sierpniu, po objęciu stanowiska dyrektora przez Marka Świcę, następują początki restrukturyzacji Cricoteki – powstają plany remontów i modernizacji realizowane w latach następnych. Nakładem Cricoteki ukazuje się pod redakcją Krzysztofa Pleśniarowicza tom pism Tadeusza Kantora *Metamorfozy*, zawierający teksty artysty o latach 1938-1974.

2001

W lutym Cricoteka zawiera porozumienie o współpracy z powstałym rok wcześniej Towarzystwem Miłośników Ziemi Wielopolskiej. Towarzystwo podjęło inicjatywę remontu Starej Plebanii i urządzenia w niej Muzeum Dekanalnego, w którego ramach miała w przyszłości funkcjonować Izba Pamięci Tadeusza Kantora. W lecie przeniesiono magazyny zbiorów

Cricoteki z ul. Sarego 7 na ul. Przemysławą 12 w Krakowie. We wrześniu uregulowano ostatecznie status Galerii Krzysztofora, podpisując porozumienie z Grupą Krakowską i kończąc tym samym kilkuletnie spory między Ośrodkiem a Stowarzyszeniem Artystycznym Grupa Krakowska.

W tym roku zorganizowano kilkanaście wystaw, w tym m.in. *Teatr Tadeusza Kantora. Ostatnie spektakle Cricot 2*, prezentowaną w Poznaniu (Centrum Kultury Zamek, IV–V), a potem w Galerii Krzysztofora (VII–VIII). Towarzyszyła jej publikacja z esejem Anny Halczak *Ostatnie spektakle Teatru Cricot 2*. W grudniu w Krzysztoforach pokazywano instalację Tadeusza Kantora *Klasa szkolna – Dzieło zamknięte* oraz wystawę fotografii Erwina Schenkelbacha, reportera „Jerusalem Post”.

2002

W styczniu skradziono z grobu Tadeusza Kantora na cmentarzu Rakowickim rzeźbę *Chłopiec w ławce*. Marek Świca planuje utworzenie muzeum Tadeusza Kantora poprzez adaptację pomieszczeń parteru i piwnic zachodniego skrzydła Pałacu pod Krzysztofora, w połączeniu z rozbudową przylegającego od ul. Jagiellońskiej parterowego pawilonu z przeznaczeniem na część ekspozycyjną.

W 2002 roku zrealizowano m.in. wielką wystawę monograficzną Kantora we Florencji *Tadeusz Kantor. Dipinti, disegni, teatro* (Palazzo Pitti, V–VIII; kurator: Józef Chrobak), połączoną z konferencją w Teatrodella Pergola i Carlo Sisi, w której udział wzięli: Georges Banu, Brunella Eruli, Renato Palazzi, Luigi Marinelli, Andrzej Turowski, Wiesław Borowski, Franco Camarlinghi, Mario Sperenzi, Maurizio Buscarino, Roland Rappaport i inni. Od września 2002 do marca 2003 roku w Hiszpanii prezentowana była (organizowana we współpracy z Galerią 86 w Łodzi kuratorzy: Isabel Tejeda, Grzegorz Musiał) wystawa *Tadeusz Kantor. La classemuerta*, a w kraju *Tadeusz Kantor. Teatr* (Bydgoszcz, BWA, IX–X), *Małe ojczyzny Europy w teatrze T. Kantora* (Gniezno, Teatr im. Fredry, X). W Archiwum Cricoteki wystawa „*Balladyna*” wg Kantora, a w Krzysztoforach „*Nadobnisie i koczokodany*” w *Cricot 2*.

2003

Rozpoczęto przygotowania do monograficznej wystawy w warszawskiej Zachęcie *Tadeusz Kantor. Interior imaginacji* (koncepcja: Marek Świca i Jarosław Suchan). Wystawa miała stać się pierwszym tak przemyślanym i obszernym przeglądem twórczości Kantora.

W Muzeum Sztuk Pięknych w Pradze otwarto w maju wielką wystawę *Tadeusz Kantor. Sztuka i pamięć* (malarstwo i teatr od *Nadobnisie i koczokodanów* po *Dziś są moje urodziny*, ok. 200 eksponatów; kurator: Lech Stangret i Richard Drury). W Archiwum Cricoteki zorganizowano m.in. wystawę „*Niech szczęzną artyści*” –

notatki do spektaklu oraz wystawę rysunków Kantora do *Lekcji mediolańskich*, a w Galerii Krzysztofora „*Gdzie są niegdysiejsze śniegi*” – *cricotage Tadeusza Kantora. 25 lat później, Nigdy tu już nie powrócę* oraz *Tadeusz Kantor. Teatr Cricot 2. Fotografie Romano Martinisa*. Cricoteka współpracowała przy wystawach Kantora w Poznaniu, Łodzi, Częstochowie i Warszawie. Wydano m.in. publikację *Tadeusz Kantor. Zbiory publiczne. Katalog prac, Tadeusz Kantor. Kolekcja „A”, Teatr Cricot 2. Informator 1989-1990*.

2004

Zorganizowano kilkanaście wystaw we własnych siedzibach, poza Krakowem i za granicą, między innymi w Lublanie (*Tadeusz Kantor – jego teatr i malarstwo*, Muzeum Teatralne i Galeria Miejska).

Zorganizowano kilkanaście wystaw we własnych siedzibach, poza Krakowem i za granicą, między innymi w Lublanie (*Tadeusz Kantor – jego teatr i malarstwo*, Muzeum Teatralne i Galeria Miejska, XI; kurator: Lech Stangret).

W grudniu otwarto w Krzysztoforach wystawę *Wielcy nieobecni: Leon Chwistek, Maria Jarema, Jonasz Stern*.

Wmurowano tablicę pamiątkową na fasadzie kamienicy przy ul. Grabowskiego 3 w Krakowie, upamiętniającą premierę *Powrotu Odysa*, zrealizowanego przez Kantora podczas wojny, w 1944 roku.

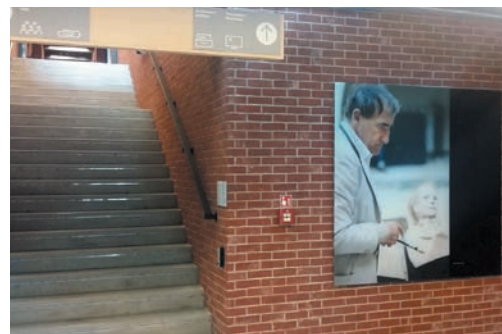
Uregulowano ostatecznie status prawny nieruchomości użytkowanych przez Cricotekę w pałacu Krzysztofora.

W ramach X Międzynarodowego Biennale Architektury w Krakowie zorganizowano konkurs na projekt ideowy Muzeum Tadeusza Kantora (przebudowa parterowego pawilonu w narożniku ul. Szczepańskiej i Jagiellońskiej).

Po rozstrzygnięciach konkursowych stanowisko nowego dyrektora Cricoteki objęła Natalia Zarzecka (1 X 2004).

2005

Cricoteka współorganizowała z Zachętą w Warszawie wielką wystawę *Tadeusz Kantor. Interior ima-*

Ulica Nadwiślańska w Krakowie, nowa siedziba Cricoteki.
Fot. © Zbigniew Benedyktowicz.

Po lewej: Kadr z filmu *Familie aus Wieropol*. Reż.: Michael Kluth.
Po prawej: Zdjęcia z ekspozycji w nowej siedzibie Cricoteki. Fot. © Stanisław Barański.

ginacji (100 obrazów, 250 rysunków, 30 obiektów teatralnych, dokumentacja filmowa i fotograficzna). Towarzystwo jej wystawy w Kordegardzie i w Bibliotece Narodowej.

W maju urządzono pokaz projektów architektonicznych Muzeum Tadeusza Kantora, które nadeszły w ramach X Międzynarodowego Biennale Architektury w Krakowie (Grand Prix: Katarzyna i Marcin Charciarkowie). Ostatecznie nagrodzony projekt nie uzyskał zgody konserwatora zabytków na realizację. Janusz Sepioł, ówczesny marszałek województwa małopolskiego, zdecydował ostatecznie o przeznaczeniu na nową siedzibę Cricoteki zabudowań dawnej elektrowni przy ul. Nadwiślańskiej w Krakowie.

W październiku w Centrum Meyerholda w Moskwie odbywały się pokazy filmów o Kantorze oraz cykl wykładów, wystawa fotografii i plakatów Teatru Cricot 2.

W listopadzie wmurowano tablicę na fasadzie budynku przy via Santa Maria 25 we Florencji, upamiętniającą miejsce, w którym powstał w 1980 roku spektakl *Wielopole, Wielopole*.

Dzięki zabiegom Uty Schorlemmer odbyło się w Krakowie sympozjum *Tadeusz Kantor a Niemcy i Szwajcaria*, połączone z wystawami i pokazami filmowymi w Galerii Krzysztofory, w Domu Norymberskim, w Bunkrze Sztuki i w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

W Archiwum Cricoteki zorganizowano m.in. wystawy *Pejzaż w twórczości malarskiej i rysunkowej Tadeusza Kantora* (VII–IX; kuratorka: Małgorzata Paluch-Cybulska) i *Nigdy tu już nie powrócę. Garderoba po próbie spektaklu, 1987 rok* (X–XI; kuratorzy: Anna Halczak i Bogdan Renczyński).

Cricoteka wydała wspólnie z Ossolineum trzy tomy *Pism Kantora* obejmujących lata 1934–1990 (red. Krzysztof Pleśniarowicz) i kilka innych publikacji, między innymi *Zostawiam światło, bo zaraz wrócę* (wywiady z 52 aktorami Cricot 2, red. Jolanta Kunowska).

W 2005 roku wystawy w Cricotece odwiedziło ponad 10 tysięcy osób.

2006

29 IX otwarto w budynku dawnej Elektrowni Podgórskiej wystawę pokonkursową projektów przyszłej siedziby Cricoteki przy ul. Nadwiślańskiej (konkurs ogłoszono 26 V, rozstrzygnięto 26 IX). Autorami zwycięskiego projektu byli Stanisław Deńko, Piotr Nawara i Agnieszka Szultk z IQ2 Konsorcjum (Wizja sp. z o.o. oraz nsMoonStudio).

29 IX odsłonięto również tablicę pamiątkową na fasadzie kamienicy przy ul. Węgierskiej 10, upamiętniającą miejsce zamieszkania Kantora w Podgórzu w latach 1942–1945.

Wystawy Kantora prezentowane przez Cricotekę, a poświęcone jego twórczości i jej recepcji we Włó-

szech, odbyły się w Rzymie (Casa dei Teatri, II–III 2006) i w Turynie (Teatro Gobetti, V 2006).

W ramach projektu *Kantor en Rhône-Alpes* zrealizowano serię wystaw, warsztatów, prezentacji, pokazów filmowych oraz sympozjum *Śladami Tadeusza Kantora* w Valence i w Lyonie.

W siedzibach Cricoteki i poza nią odbyło się ponad 20 wystaw; wydano między innymi publikację *Tadeusz Kantor. Scenografie dla teatrów oficjalnych* (red. Małgorzata Paluch-Cybulska) oraz zestaw pięciu płyt DVD zawierających filmy zrealizowane przez Andrzeja Sapieżę.

2007

Zorganizowano ogółem 26 wystaw, przygotowano ponad 300 projekcji filmowych, wydano około 10 publikacji, między innymi *Kantor. „Wielopole, Wielopole”. Dossier* (red. polskiego wydania Józef Chrobak, Natalia Zarzecka), *Sztuka jest przestępstwem. Tadeusz Kantor a Niemcy i Szwajcaria* (red. Uta Schorlemmer).

Wydano też płytę z filmem Andrzeja Wajdy „Umarła klasa”. *Seans dramatyczny Tadeusza Kantora*.

W grudniowe obchody 17. rocznicy śmierci Kantora otwarto trzy wystawy fotografii, a przed Cricoteką na ul. Kanoniczej, jak każdego roku, stanęły *Żywe Pomniki*.

27 XI podpisano umowę z autorami zwycięskiego projektu Muzeum Tadeusza Kantora-Cricoteka. Całkowity koszt budowy miał wynosić wówczas ponad 30 milionów złotych.

2008

Przygotowywano projekt budowlany i wykonawczy nowej siedziby Cricoteki.

W dawnej Elektrowni Podgórskiej już od 2007 roku odbywały się organizowane przez Cricotekę wystawy. Tylko w 2008 roku oprócz przygotowywanych tam spotkań, odczytów, projekcji filmowych i koncertów odbyła się między innymi wystawa przedstawiająca nieznane szkice Kantora do *Alkada z Zalamei* (1951) oraz 5. *Wystawa Kolekcji Małopolskiej Fundacji Muzeum Sztuki Współczesnej* (XI–XII).

Cricoteka współpracowała z Muzeum Tadeusza Kantora na Starej Plebanii w Wielopolu Skrzyńskim. Miały tam miejsce trzy nowe wystawy: „*Nigdy tu już nie powrócę*”. *Garderoba po próbie spektaklu*, wystawa Andrzeja Węłmińskiego, oraz wystawa heliograviur Artura Grottgera.

W Galerii Krzysztofory odbyły się między innymi wystawy Marii Jaremy, Janiny Kraupe oraz Grupy Krakowskiej (ostatnia tam urządzana).

30 VIII otwarto w Migros Museum für Gegenwartskunst w Zurychu wielką wystawę Tadeusza Kantora (po raz pierwszy taką w Szwajcarii; kuratorka: Heike Munder). Znaczną część eksponatów wypożyczono ze zbiorów Cricoteki.

W ramach osobnego programu i ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Cricoteka wydała komplet czterech płyt z zapisami spektakli Kantora, zrealizowanymi przez Telewizję Polską: *Wielopole*, *Wielopole*, *Niech szczerzą artyści*, *Nigdy tu już nie powrócę* i *Dziś są moje urodziny*.

Odbyło się 16 wystaw w stałych i czasowych siedzibach Cricoteki, 8 poza Krakowem i 3 zagraniczne. Wydano 10 katalogów i książek dotyczących Kantora i historii Grupy Krakowskiej.

2009

Projekt budowlany i wykonawczy dofinansowano z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. W grudniu Chemobudowa S.A. rozpoczęła jego realizację.

W Galerii-Pracowni Tadeusza Kantora przy ul. Siennej odbyła się w maju wystawa obrazów z cyklu *Wszystko wisi na włosku*, jesienią – wystawa Marii Stangret-Kantor *Anusmundi. Hommage à Wiesław Kielar*, a następnie wystawa pokazująca rysunki Kantora, które powstały w pracowni artysty w latach 1987-1990, kiedy tam mieszkał i pracował.

W Archiwum Cricoteki przy ul. Kanoniczej prezentowano zbiór 80 fotografii JacquieBabiet z pięciu ostatnich spektakli Kantora oraz wystawę *Tadeusz Kantor. Ludzie. Rysunki z lat 60*.

W ramach IV Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych (Gdynia, 8-16 V 2009) odbyła się we współpracy z Cricoteką i Muzeum Miasta Gdynia wystawa *Tadeusz Kantor nad morzem*.

Z imprez organizowanych za granicą należy wymienić wystawę urządzoną w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego w Sibiu, prezentującą przestrzeń spektaklu *Nigdy tu już nie powrócę* oraz wystawę monograficzną Kantora w Norwich w Sainsbury Centre for Visual Arts. Wystawie towarzyszyła jednodniowa sesja i wydawnictwo *Kantor was here* (red. Katarzyna Murawska-Muthesius i Natalia Zarzecka).

2010

Cricoteka zorganizowała 15 wystaw we własnych siedzibach, w kraju i za granicą. W Galerii-Pracowni odbyła się prezentacja fotografii Andrzeja Kobosa do spektaklu *Kurka wodna* (do 31 VII), a w grudniu otwarto w tym samym miejscu wystawę „*Dziś są moje urodziny*”. *Rysunki Tadeusza Kantora* (27 prac z lat 1989-1990).

W Krakowie wspólnie z Państwową Wyższą Szkołą Teatralną i Wydziałem Polonistyki UJ urządzono symposium *Dziś Tadeusz Kantor!* w 20. rocznicę śmierci artysty.

Wydano kilka książek, w tym wspomnienia pierwszej żony Kantora Ewy Krakowskiej *Szkice z pamięci* (publikacja dotyczyła w dużej części wyjazdu Kantora do Paryża w 1947 roku). Wydano również kata-

log wystawy *Od „Małego dworku” do „Umarłej klasy”* zorganizowanej wspólnie z Muzeum Narodowym we Wrocławiu w salach wystawowych tego muzeum (kuratorzy: Józef Chrobak, Mariusz Hermansdorfer). Prace Kantora ze zbiorów Cricoteki wypożyczono na wystawy w Edynburgu, Brugii, Lille, Madrycie, Barcelonie, Paryżu, Berlinie i Lizbonie.

2011

Kontynuowano prace budowlane przy ul. Nadwiślańskiej. Równocześnie trwały przygotowania przeniesienia instytucji do nowej siedziby. Odbywały się spotkania z architektami, projektantami; na stanowisko kuratora opracowującego propozycje programowe przyszłej siedziby Cricoteki powołano Joannę Zielińską.

Cricoteka kontynuowała działalność edukacyjną – zorganizowano 180 projekcji filmowych i kilkadziesiąt lekcji muzealnych. Zwiedziło ją ponad 6 tysięcy osób.

Wypożyczono z Cricoteki obiekty teatralne Tadeusza Kantora na wystawy w Brukseli i w Berlinie. Przy współpracy z Kumu Art Museum w Tallinnie przygotowano pierwszą w Estonii wystawę monograficzną Kantora wraz z towarzyszącym jej katalogiem (9 IX – 18 XII; kurator: Józef Chrobak).

W Galerii-Pracowni przy ul. Siennej eksponowano rysunki do *Dziś są moje urodziny*, a w Archiwum Cricoteki wystawę „*Wielopole, Wielopole*”. *Ostatnia wieczora*.

3 sierpnia zmarła Anna Halczak (1960-2011) – teatrolog, asystentka Tadeusza Kantora, wieloletni kierownik Archiwum Cricoteki.

2012

W Archiwum Cricoteki urządzono kilka wystaw poświęconych spektaklom Kantora, między innymi *Wielopole, Wielopole* i *Dziś są moje urodziny*.

W Narodowej Galerii Sztuki w Wilnie zorganizowano w okresie 21 VI – 2 IX dużą wystawę *Tadeusz Kantor – malarstwo i teatr* (kurator: Józef Chrobak). Towarzyszył jej dwujęzyczny katalog zawierający kilkanaście tekstów i około 90 ilustracji (redakcja: Józef Chrobak, Justyna Michalik).

Cricoteka uczestniczyła też w przygotowaniach do wystaw w Jerozolimie (*Beuys | Kantor: Remembering* w Israel Museum; kurator: Jaromir Jedliński), w Charleville-Mézières (Institut International de la Marionnette) i w Meksyku (Universidad Nacional Autonoma de Mexico).

W ramach projektu *Radyklane języki* odbyły się wieczory performatywne oraz wystawa w Galerii-Pracowni (kuratorzy projektu: Maaïke Gouwenberg i Joanna Zielińska).

Cały czas trwały intensywne prace nad przygotowaniem zbiorów Cricoteki (Archiwum, magazyn obiektów teatralnych) do przeprowadzki w nowe miejsce.

Prowadzony przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa remont generalny kolejnych części Pałacu pod Krzysztofory spowodował przeprowadzkę biura Cricoteki do tymczasowych pomieszczeń na terenie Muzeum Historycznego – do momentu oddania do użytkowania nowej siedziby przy ul. Nadwiślańskiej (tym samym uległa ostatecznej likwidacji Galeria Krzysztofory).

2013

W Archiwum Cricoteki odbyły się wystawy poświęcone spektakłom *Cricot 2 – Dziś są moje urodziny* i *Gdzie są niegdysiejsze śniegi*. W Galerii-Pracowni pokazana została wystawa *Motywy żydowskie w twórczości Tadeusza Kantora* oraz wystawa *Tadeusz Kantor i Wielopole Skrzyńskie*.

Kontynuowano realizowanie międzynarodowego projektu rozpoczętego w 2012 roku *BookLovers (Powieść jako forma sztuki)* – na razie tylko w Warszawie w Muzeum Sztuki Nowoczesnej (wykłady, dyskusje, performances oraz pokaz kolekcji powieści).

W listopadzie zorganizowano kontynuowane w latach późniejszych wydarzenia: *Polifonie* (kuratorka: Anna Sz wajgier) oraz *Maszyna choreograficzna* (kuratorka: Anna Królic a). Były one częścią programu *Kto inspi ruje? Tadeusz Kantor!*

2014

Trwały przygotowania do otwarcia wystawy stałej Tadeusza Kantora w nowej siedzibie oraz prace nad projektem *Nic dwa razy / Nothing twice* (kuratorka: Joanna Zielińska), który wraz z wystawą Kantora zainaugurował działalność Cricoteki przy ul. Nadwiślańskiej.

1 czerwca na sto dni przed otwarciem nowej siedziby zorganizowano konferencję prasową.

W Archiwum Cricoteki czynna była jeszcze wystawa „*Gdzie są niegdysiejsze śniegi*”. *Obiekty i archiwalia ze zbiorów Cricoteki*, a w Galerii-Pracowni *Motywy żydowskie w twórczości Tadeusza Kantora* (otwarta w grudniu 2013).

W sierpniu zakończono prace budowlane, wykończeniowe i instalacyjne i 12 września otwarto budynek nowej Cricoteki przy ul. Nadwiślańskiej 2–4 w Krakowie.

Opracowanie: **Józef Chrobak**

Uzupełnienie, wybór cytatów: **Natalia Zarzecka**

* Cytaty w części kalendarium obejmującej pierwszą dekadę (1980-1990), zaznaczone kursywą pochodzą z artykułu Anny Halczak *Ośrodek Teatru Cricot 2 – Cricoteka 1980-1990*, wchodzącego w skład książki *CRICOTEKA* pod redakcją Anny Halczak (Warszawa 2005). Publikacja towarzyszyła wystawie *Ośrodek Teatru Cricot 2 – Cricoteka* (V-VI 2005, Biblioteka Narodowa w Warszawie).

Ulica Nadwiślańska w Krakowie, nowa siedziba Cricoteki. Fot. © Stanisław Barański.